

hålla sina läsare i okunnighet.

Såsom af det anförda synes, står vår uppgift fast och Dagbladets fortfarande tal om osanning är endast en skamlöshet.

89 MYNTFRÅGAN.

Morgonbladet n:o 176, 2. VIII 1876

Allmänheten har hugnats med två flera nyheter, nemligen 1:o, att den förfrågan om guldmyntfots införande nedsatta kommité sammanträd och 2:o, att densamma åtskiljts, för att åter sammanträda – i höst. 10

Man vore frestad tro, att komitén sysslat med något slags säningsarbete och nu lemnat sitt verk åt vår Herres väder och vind, för att åter sammanträda vid skördetiden.

Eller kanske blir först efter ett par månader något lärnt andragande färdigt, innehållande guldets historia ända ifrån landet Ophir's tid till guldvaskeriernas vid Ivalojoki. Vi hoppas, att i sådant fall det nya mötet må dröja, tills underrättelse ingår om årets guldskörd på sistnämnda plats; ty eljest blir utredningen icke fullständig. Och detta vore en obotlig skada. Ty ingenting kan vara mera tröstande än en sådan utredning för alla dem, hvilka nu se sin egendom dag för dag hopsmälta. Om landet också blir några tiotal miljoner fattigare, så kan det dock fröjda sig öfver, att vetandet i landet gjort ett stort framsteg. 20

Från Ryssland afhöres deremot beklagligen icke några guldmyntfotskomitéer. Men der pågår en myntrörelse, som i sanning borde väcka förvåning.

I Österrike-Ungern befinner man sig, såsom bekant, äfven på silfvermyntfot, rättare på silfverpappersfot, emedan också derstädes cirkulera sedlar, som gå med kapitalrabatt. Derifrån förljudes nu stor klagan öfver silfvervärdets fallande och höga kurser; i hvilken klagan man upprigtigt deltagar i åtskilliga andra länder, i hvilka Österrikiska räntebärande papper finnas placerade. 30

Men i Ryssland befinner man sig under dylik silfverpapperscirkulation fullkomligt frisk och glad. För kejsarrikets lyckliga invånare existerar silfvervärdets fallande alls icke. Kursen står vid samma siffra ungefär, som den vidhållit redan i flera år – oberörd af alla guldmyntfötter i verlden. I följd häraf har pappersrubelns värde i förhållande till metalliska rubeln stigit och står *al pari*, såsom man sett äfven af vår banks noteringar på S:t Petersburg. 40

Förunderligt nog synes detta verkligen förvånande förhållande hafva undgått de utländska finansiella publicisternas uppmärksamhet. Åtminstone hafva vi icke sett någon resonnerande uppsats i ämnet ens omnämnas. Faktum är dock obestriddigt. Och som detsammans orsaker säkert äro en gåta äfven för många af dem, hvilka i vårt land hafva affärer på Ryssland, skola vi försöka häri lemna den upplysning, vi förmå.

Saken är den, att ryska statsbanken, som under en följd af år hade uppdrifvit sin valutatillgång från 90 till 230 miljoner ungefär, allt i guld, nu låtit öfver 50 miljoner af detta guld springa öfver klingan och minskat sin utelöpande sedelstock med lika belopp. Detta har skett för att upprätthålla kursen på utlandet, och operationen har hittills fullständigt lyckats. 50

Är det intet annat?, säger man; det är ju den simplaste nödfallsåtgärd i verlden! Ja visst. Men om någon lärd komité i vårt land skulle hittat

på en utväg att göra silfvervärdets fallande för oss oskadligt, skulle den väl på sin döda mull förtjenat ett monument i vårt tillkommande Westminster-abbey.

Man frågar sig ovilkorligt: skall nu ryska banken fortfara att på samma sätt styra kursen, sålänge den har ett enda uns guld i behåll? Det är kanske djerft att söka besvara en sådan fråga. Men det är klart, att om så skulle ske, det onda endast vore undanskjutet och att, när operationen en gång måste afbrytas, kursens framfart blir så mycket mera förödande, emedan kursen då med ens skulle stiga med hela det belopp, hvarmed silfvervärdet under tiden fallit, vi antaga med 20 á 25 procent.

Man har derföre svårt att tro annat, än att målet är öfvergång till guldmyntfot.

Saken kan fattas så: Sedeln står *al pari* med metalliska rubeln, i stället för 17 proc. derunder, såsom den härförinnan länge stått. Men silfret i metalliska rubeln är 17 proc. mindre värdt, än för två år tillbaka. Om derföre öfvergång till guldmyntfot sker sålunda, att pappersrubeln gäller 83 i guld i stället för 100 i silfver, så förlorar ingen sedelinnehafvare en enda kopek på denna öfvergång. Ja, sker öfvergången också till 80, så är likväl sedelinnehafvarens förlust ingen, ty i sjelfva verket har silfvervärdet fallit med 20 proc., och pappersrubeln gäller nu enligt kursnotering 2 procent mera än metalliska silfverrubeln, emedan dessa rubelstycken äro endast en myth.¹ Ingen kan bjuda dem i stället för pappersrublar, som deremot hafva fördelen att förefinnas i riklig mängd.

Att göra en realisation t. ex. för två år sedan på sådant sätt, att banken öppnats för invexling af sedlar mot 83 kopek silfver för en rubel i sedlar, hade varit en statsbankrutt. Nu deremot kunde sedeln inlösas med parivärdet i silfver (icke i rubelstycken) eller med motsvarande quantum guld, som väl hvar och en skulle föredraga. Ingen kunde påstå, att icke löftet om sedlarnes inlösande blifvit honorabelt uppfyllt.

Sannt är, att, om så gjordes, statsbanken för sådan sedelinvexling icke innehar tillräckligt förråd metallisk valuta, endast 2/9-delar ungefär mot utelöpande sedelstock. Men sedeln skall dock stå *al pari* mot den nya guldrubeln och regeringen hafva fältet öppet för åtgärder till valutans förstärkande.

Vår yttrade åsigt kan vara oriktig. Sådana saker äro icke så lätta att förstå. Men vi förmå icke inse, att deri ingår något misstag.

Tänk nu, om vår bank, i stället för stegrad kurs på S:t Petersburg, öfverraskat landtdagen med en blygsam kurs af t. ex. 25 mk 40 p. för pund sterling. Huru lätt hade då icke landtdagen haft att umbära alla komitéer. Men härtill skulle i våra förhållanden fordrats, att silfverutmyntning instälts, och att ryska metalliska silfverrubelns gångbarhet omreglerats – såsom vi upprepadt sökt göra klart.

Om ännu en sådan åtgärd är påkallad, det beror af den grad, till hvilken silfvervärdet under nära 3/4 års tid kan ytterligare falla. I utlandet synes man ännu befara starkt prisfall. Men hos oss ligger väl silfret till sig – till hösten.

¹ En insändare i Journal de S:t Petersbourg har dock fästat uppmärksamheten derpå, att spekulanter nu kunna köpa silfver i utlandet, låta slå rubelstycken och med dem köpa utländsk valuta och så fortfara.